

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน
4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

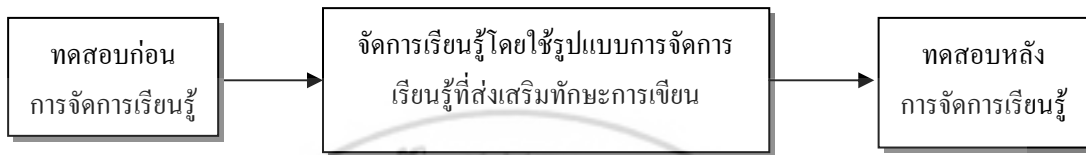
กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตั้งกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน 17 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ มีแบบแผนการวิจัยได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แบบแผนการวิจัย

ภาพที่ 4 แบบแผนการทดลอง

3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้

จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสาระที่ 2 มาตรฐาน 2.1 การเขียน มุ่งให้ผู้เรียน เขียนสะกดคำถูกต้อง ใช้กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลง มีมารยาทในการเขียน และปลูกฝังนิสัยรักการเขียน เพื่อให้การเรียนการสอนในสาระที่ 2 มาตรฐาน 2.1 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการเขียน สามารถเขียนได้ดีและหลากหลาย ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการสอนและเทคนิควิธีการสอนมาพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน จะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดผลชัดเจนและยั่งยืน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน
2. สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ในขั้นตอนที่ 1 ได้แนวคิดนำมาสู่รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน

รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนได้ประยุกต์ขั้นตอนการสอนให้มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม ขั้นเขียน ขั้นประเมินผล ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้

3. กำหนดคำนิยามของคำว่าทักษะการเขียน

ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้ สึกจากจินตนาการหรือประสบการณ์ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อสื่อออกมาให้ผู้อ่านเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้เขียน

4. กำหนดจุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและรายภาค ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

5. กำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ เป็นหลักในการสร้าง มีลำดับขั้นดังนี้

1) ขั้นเตรียมการเขียน

1.1 สร้างพื้นฐานการเขียน

- สนทนา
- ทดสอบก่อนเรียน

2) ขั้นเขียน

2.1 อธิบาย

- บอกรายละเอียดในเรื่องที่จะสอนให้ทราบและเข้าใจในเรื่องนั้นๆ
- บอกขั้นตอนการทำกิจกรรม การค้นหาสาเหตุและความสัมพันธ์

2.2 ทำให้กระจ่าง

- บอกรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องที่สอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการทำกิจกรรมอย่างชัดเจนชัดเจน

- ผู้เรียนสามารถรับรู้เข้าใจและให้รายละเอียดอย่างถูกต้อง

2.3 ขยายความ

- ผู้เรียนสามารถเขียนและให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ใจความสมบูรณ์
- สามารถนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นย่อหน้า และนำย่อหน้ามาลำดับให้สอดคล้องกันตามรูปแบบการเขียน

2.4 คิดลำดับ

- ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติลำดับเหตุการณ์ เรียงประโยค หรือให้ข้อมูลอย่างสอดคล้อง

2.5 ประยุกต์ใช้

- นำความรู้เดิมเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ได้
- จัดลำดับเหตุการณ์ตามความคิด ปรับเหตุการณ์ของเรื่อง ตั้งชื่อ

3) ขึ้นวัดผลและประเมินผล

- ทำแบบฝึกหัดการเขียน
- เฉลยประเมินผลการทำแบบฝึกหัด

6. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน แต่ละแผนประกอบไปด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล และสื่อการเรียน การสอน

7. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการสอน

8. ประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอน

ดังนี้

1.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2
พุทธศักราช 2544

1.1.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1.3 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน แผนละ 60 นาที ในแผนจะประกอบไปด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลสื่อการเรียนการสอน โดยมีเนื้อหาในการสร้างตามลำดับดังนี้

แผนจัดการเรียนรู้ที่	1	การใช้คำ
แผนจัดการเรียนรู้ที่	2	การสร้างประโยค
แผนจัดการเรียนรู้ที่	3	เรียงคำให้เป็นประโยค
แผนจัดการเรียนรู้ที่	4	การฝึกคิดที่หลากหลาย
แผนจัดการเรียนรู้ที่	5	การฝึกเขียนข้อความสั้นๆ
แผนจัดการเรียนรู้ที่	6	เขียนประโยคจากภาพ
แผนจัดการเรียนรู้ที่	7	เขียนเรื่องจากภาพต่อเนื่อง
แผนจัดการเรียนรู้ที่	8	เขียนเรื่องจากภาพเดี่ยว
แผนจัดการเรียนรู้ที่	9	เขียนความเรียงจากคำ
แผนจัดการเรียนรู้ที่	10	เขียนแสดงความรู้สึกจากภาพ
แผนจัดการเรียนรู้ที่	11	ต่อเรื่องให้จบ
แผนจัดการเรียนรู้ที่	12	เขียนอย่างเสรี

1.2. ขั้นตอนการหาคุณภาพ

1.2.1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ตรวจสอบพิจารณา

1.2.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 12 แผน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้อง สอดคล้องเหมาะสมด้านเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อการเรียนการสอนการวัดผล
ประเมินผล พร้อมนำผลมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

1.2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 12 แผน ไปทดลองใช้กับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดป่าขาด จำนวน 20 คน ทดลองเพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา
ระยะเวลา และความบกพร่องของแผนการสอน แล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้กับ
กลุ่มตัวอย่าง

1.2.4 นำแผนที่ทดลองและได้ปรับปรุงแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการเขียน

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียน ประกอบไปด้วย

2.2.1 การเขียนประโยค	จำนวน	1	ข้อ
2.2.2 การเขียนสื่อความหมาย	จำนวน	1	ข้อ
2.2.3 การเขียนแสดงความรู้สึก	จำนวน	1	ข้อ
2.2.4 เขียนเรื่องจากภาพต่อเนื่อง	จำนวน	1	ข้อ
2.2.5 เขียนเรื่องจากภาพที่กำหนด	จำนวน	1	ข้อ
2.2.6 เขียนจากเรื่องที่กำหนดอย่างเสรีพร้อมตั้งชื่อเรื่อง	จำนวน	1	ข้อ

ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบความสามารถด้านการเขียน โดยปรับมาจากเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความของกรมวิชาการ (2546) ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนมีรายละเอียดดังนี้

1. เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนดให้ มีประเด็นน่าสนใจ และมีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน คะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังนี้

คะแนน 0 คะแนน	หมายถึง	เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กับภาพที่กำหนด
คะแนน 1 คะแนน	”	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนด
คะแนน 2 คะแนน	”	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนดมี ข้อมูลสนับสนุน
คะแนน 3 คะแนน	”	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนด มีประเด็น น่าสนใจข้อมูลสนับสนุน
คะแนน 4 คะแนน	”	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับภาพที่กำหนด มีประเด็น น่าสนใจ ข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน

2. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การนำเสนอที่น่าสนใจ สอดแทรกคติข้อคิด หรือ
ข้อเสนอแนะทางปฏิบัติ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม คะแนนเต็ม 4 คะแนน
ดังนี้

คะแนน 0 คะแนน	หมายถึง	ไม่มีความคิดสร้างสรรค์
คะแนน 1 คะแนน	”	มีแนวคิดที่แปลกใหม่
คะแนน 2 คะแนน	”	มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และมีคุณค่าต่อตนเอง และสังคม
คะแนน 3 คะแนน	”	การนำเสนอน่าสนใจ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และมีคุณค่าต่อตนเองและสังคม
คะแนน 4 คะแนน	”	การนำเสนอน่าสนใจ สอดแทรกคติธรรม มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และมีคุณค่าต่อตนเอง และสังคม

3. การใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวนโวหาร หรือ คำ ประพันธ์ ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน และการลำดับความไม่วกวน คะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังนี้

คะแนน 0 คะแนน	หมายถึง	ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง
คะแนน 1 คะแนน	”	ใช้ภาษาถูกต้อง
คะแนน 2 คะแนน	”	ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมาย ชัดเจน
คะแนน 3 คะแนน	”	ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมาย ชัดเจน การลำดับความไม่วกวน
คะแนน 4 คะแนน	”	ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวนโวหาร หรือคำประพันธ์ประกอบเหมาะสม สื่อ ความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน

4. อักษรวิธี หมายถึง สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย คะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังนี้

คะแนน 0 คะแนน	หมายถึง	การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิดเกิน 12 แห่ง
คะแนน 1 คะแนน	”	การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 10 - 12 แห่ง
คะแนน 2 คะแนน	”	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 7 - 9 แห่ง

คะแนน 3 คะแนน	หมายถึง	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 4 - 6 แห่ง
คะแนน 4 คะแนน	”	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 1 - 3 แห่ง

5. ความสะอาด หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของชิ้นงาน โดยภาพรวม ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 2 คะแนน ดังนี้

คะแนน 0 คะแนน	หมายถึง	ตัวอักษรอ่านยาก หรือสกปรก
คะแนน 1 คะแนน	”	ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด ขาดความเป็นระเบียบ
คะแนน 2 คะแนน	”	ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ

2.3 ชั้นหาคูณภาพ

2.3.1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

2.3.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับทักษะการเขียน

2.3.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ทดลอง

2.3.4 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนวัดป่าขาด สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 ซึ่งเป็นนักเรียนคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำไปตรวจให้คะแนนนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ โดยมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.55 – 0.69 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 – 0.40 แล้วนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.78 (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

2.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ชี้แจงนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจ ในการทดลองในครั้งนี้เกี่ยวกับวิธีการเรียน จุดประสงค์ของการเรียนและการวัดผลประเมินผล
2. ทำการทดสอบก่อนเรียน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบการเขียนภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบให้คะแนนและบันทึกผลจากการสอบ
3. ดำเนินการสอนโดยใช้เวลา 12 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง โดยสอนสัปดาห์ละ 5 คาบ ใช้เวลา 2 สัปดาห์กับ 4 วัน
4. หลังจากดำเนินการสอนเสร็จสิ้นทำการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบความสามารถ ด้าน การเขียน 6 ฉบับ ฉบับละ 30 นาที ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน ตรวจสอบให้คะแนนและบันทึกผลการสอบ
5. นำคะแนน ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

6. ระยะเวลาที่ใช้ในการในการทดลอง

การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งแต่ละกลุ่มจะใช้เวลาในการทดลองวันละ 1 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 5 คาบ เป็นเวลา 2 สัปดาห์กับ 4 วัน โดยใช้วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ดังรายละเอียดตามตาราง

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการทดลอง

ครั้งที่	วัน	เวลา
		13.00 – 14.00 น.
1	จันทร์	ทดสอบก่อนเรียน
2	อังคาร	การใช้คำ
3	พุธ	การสร้างประโยค
4	พฤหัสบดี	เรียงคำให้เป็นประโยค
5	ศุกร์	การฝึกคิดที่หลากหลาย
6	จันทร์	การฝึกเขียนข้อความสั้นๆ
7	อังคาร	เขียนประโยคจากภาพ
8	พุธ	เขียนเรื่องจากภาพต่อเนื่อง
9	พฤหัสบดี	เขียนเรื่องจากภาพเดี่ยว
10	ศุกร์	เขียนความเรียงจากคำ
11	จันทร์	เขียนแสดงความรู้สึกจากภาพ
12	อังคาร	ต่อเรื่องให้จบ
13	พุธ	เขียนอย่างเสรี
14	พฤหัสบดี	ทดสอบหลังเรียน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ โดยใช้โปรแกรม SPSS V.11.5 คำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย ของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนทั้งก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนทั้งก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้
3. สถิติทดสอบที (t – test) เพื่อใช้เปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนทั้งก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง